

Висновок. Отже, засоби масової інформації мають величезний вплив на свідомість і вчинки людини. Для забезпечення інформаційно-психологічної безпеки особистості можна рекомендувати різні способи психологічного захисту, які допоможуть кожному з нас вміти захистити себе від паніки та тривоги, яка була викликана недостовірною інформацією, та зберегти спокій у навколишньому середовищі, зокрема шляхом: «уникання» – збільшення дистанції, переривання контакту, вихід за межі досяжності інформаційного впливу; «блокування» – контроль інформаційного впливу, виставлення психологічних бар'єрів, захист психіки від зовнішнього негативного інформаційного впливу; «затаювання» – контроль своєї реакції на зовнішній інформаційний вплив. За порадою фахівців необхідно дотримуватись вказаних правил і задля власної безпеки вміти фільтрувати отриману інформацію, з чим не можна не погодитись.

ЛІТЕРАТУРА

1. Катаев Є.С. Інформаційно-психологічна безпека особистості в умовах сучасного суспільства. URL: <http://surl.li/mrhkn>
2. Чистоклетов Л.Г., Шишко В.Й. Інформаційно-психологічний вплив як невід'ємна складова парадигми інформаційної безпеки. URL: <http://surl.li/mrhkq>
3. Корсунський С. Інформаційна складова війни: як Росія намагається послабити підтримку Заходу. URL: <http://surl.li/dxuqn>

БЕЗПЕКА ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

SAFETY OF THE USE OF UNMANNED AIRCRAFT IN MILITARY OPERATIONS

*Курсант (І рівень навчання) Хархаров Д. Е.,
науковий керівник, д. т. н., професор Данченко Ю. М.*

Національна академія національної гвардії України, м. Харків

Анотація. В роботі приділено увагу питанням безпеки використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у військових операціях, а саме, впливу на довкілля. Це пов'язано з стрімким зростанням кількості безпілотників у сучасних війнах та воєнних конфліктах. Встановлено, що еколого-економічний підхід до «життєвого циклу» безпілотника дозволить зменшити негативний вплив на навколишнє природне середовище.

Ключові слова: безпілотний літальний апарат (БПЛА, безпілотник), безпека, військові операції, довкілля.

Abstract. The work focuses on the safety issues of using unmanned aerial vehicles (UAV) in military operations, namely, the impact on the environment. This is due to the rapid increase in the number of drones in modern wars and military conflicts. It has been established that an ecological and economic approach to the "life cycle" of a drone will reduce the negative impact on the natural environment.

Keywords: unmanned aerial vehicle (UAV, drone), security, military operations, environment.

Вступ. У сучасному світі безпілотні літальні апарати (БПЛА) відіграють все більш значну роль в військових операціях, які використовуються для широкого спектра завдань, починаючи від розвідки та слідкування до проведення високоточних ударів. В сучасній російсько-українській війні використання безпілотників зростає з кожним днем і поступово набуває вирішальної ролі. Проте, разом зі зростанням популярності, постає важливе питання про можливі наслідки впливу цього відносно нового виду озброєння на довкілля.

Актуальність. Незважаючи на великий обсяг наукових досліджень щодо використання безпілотників у військових цілях, вплив на екосистеми залишається практично неосвітленим. Більшість досліджень зосереджується на тактичних та стратегічних аспектах використання, в той час як екологічний вплив часто залишається за межами уваги. Існуючі дослідження, пов'язані з впливом військових операцій на довкілля, переважно фокусуються на безпосередніх ефектах, таких як забруднення повітря, води та ґрунту. Але при цьому практично не враховуються більш широкі та довгострокові наслідки таких дій. Особливо важливим є врахування екологічних наслідків виробництва, експлуатації та утилізації БПЛА, тобто «життєвого циклу», а також вплив на природні ресурси та біорізноманіття. Враховуючи ці обставини, дане дослідження є актуальним і направлене на заповнення виявлених прогалин в наукових знаннях. Через глобалізацію та все більше взаємозв'язаний світ, удари на екосистему в одній області можуть мати далекосяжні наслідки в інших областях, впливаючи на біологічне різноманіття, змінюючи природні ландшафти та порушуючи екосистеми. Отже, дослідження впливу БПЛА на довкілля в контексті військових операцій стає все більш критичним для забезпечення сталого розвитку та збереження біосфери.

Результати та висновки. Еколого-економічна оцінка «життєвого циклу» (Life Cycle Assessment, LCA) – один з методів, який дозволяє аналізувати навколишнє середовище, охоплюючи всі етапи життєвого циклу продукту, від добування сировини до утилізації [1]. У контексті дослідження, LCA використовується для аналізу виробництва, експлуатації та утилізації БПЛА, включаючи впливи на повітря, воду, ґрунт та біорізноманіття:

- на виробництво одного БПЛА в середньому використовується близько 1000 кВт·год електричної енергії, а також велика кількість різних композиційних матеріалів, включаючи метали, пластмаси, електроніку, небезпечні хімічні речовини тощо;
- при експлуатації у військових операціях середній БПЛА використовує близько 10 кВт·год електричної енергії за годину польоту, а за рік, якщо БПЛА використовується по 5 годин на день в середньому, це значення дорівнює 18 250 кВт·год;
- утилізація: в кінці свого «життєвого циклу» БПЛА повинен бути знищений, а це включає переробку матеріалів, що використовувалися при виробництві, або видалення

в навколишнє середовище. Важко уявити точні показники для цього етапу, який він має суттєвий вплив на довкілля.

Загалом, один БПЛА за один рік свого «життєвого циклу» може використовувати близько 20 000 кВт·год електричної енергії [2]. Це лише приблизний розрахунок, і для точної оцінки потребуються більш детальні дані про конкретний БПЛА та особливості його «життєвого циклу». Отже, «життєвий цикл» БПЛА має значний вплив на довкілля через використання енергії, композиційних матеріалів, хімічних речовин. Еколого-економічний підхід з урахуванням принципів зеленої енергетики та зеленої хімії дозволить зменшити негативний вплив на навколишнє природне середовище.

ЛІТЕРАТУРА

1. EU Roadmap for the integration of civil Remotely-Piloted Aircraft Systems into the common European airspace. European Union. 2014.

2. Choi, H. L., & How, J. P. Predictive planning for robust UAV coverage operation. IEEE Transactions on Robotics, 2011. 28(4), 934-948.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ

PSYCHOLOGICAL STATE OF PEOPLE DURING THE WAR

*Студентка (І рівень навчання) Руднєва Ю. В.,
науковий керівник д.т.н., професор Березуцький В. В.*

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Анотація. Розглянуто питання психологічного стану людей під час війни. Дослідження фокусується на виявленні та розумінні психічних труднощів, які виникають в умовах воєнного конфлікту, включаючи стресові ситуації, ризик втрат та віддаленість від сім'ї. Аналізуються психологічні травми, зокрема посттравматичний стресовий розлад та депресія, які можуть виникнути.

Ключові слова: війна, люди, проблеми під час війни, психологічний стан.

Annotation. This research work is devoted to the analysis of the psychological state of people during the war. The research focuses on identifying and understanding the psychological challenges that arise in the context of military conflict, including stressful situations, risk of loss and estrangement from family. Psychological injuries, including post-traumatic stress disorder and depression, that can occur are analyzed.

Key words: war, people, problems during the war, psychological state .

Вступ. Війни та військові операції, незалежно від їхнього масштабу чи тривалості, несуть за собою проблеми, які виходять далеко за межі бойового полігону. Військовослужбовці, перебуваючи в екстремальних умовах воєнного конфлікту, стикаються не лише з фізичними викликами, але й зі складними аспектами психологічного навантаження, які визначають їхню здатність функціонувати та зберігати психічне благополуччя.